

УДК 330.341.1:338.439.01

І. М. Паска,

д. е. н., професор, декан економічного факультету,
Білоцерківський національний аграрний університет
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-4453-8905>

В. І. Радько,

д. е. н., професор кафедри організації підприємництва та біржової діяльності,
Національний університет біоресурсів і природокористування України
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-2840-394X>

Л. М. Сатир,

д. е. н., професор, завідувач кафедри підприємництва, торгівлі та біржової діяльності,
Білоцерківський національний аграрний університет
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-0040-6863>

С. Г. Батажок,

к. е. н., доцент, завідувач кафедри економіки та економічної теорії,
Білоцерківський національний аграрний університет
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-8951-5785>

Ю. В. Федорук,

к. с.-г. н., доцент кафедри технологій у рослинництві та захисту рослин,
Білоцерківський національний аграрний університет
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-3921-7955>

DOI: 10.32702/2306-6792.2025.11.38

ІННОВАЦІЙНИЙ РОЗВИТОК АГРАРНОЇ ЕКОНОМІКИ, ЯК ОСНОВА ПРОДОВОЛЬЧОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАСЕЛЕННЯ КРАЇНИ

I. Paska,

Doctor of Economic Sciences, Professor, Dean of the Faculty of Economics, Bila Tserkva National Agrarian University

V. Radko,

Doctor of Economic Sciences, Professor of the Department of Business Organisation and Exchange Activities,
National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine

L. Satyr,

Doctor of Economic Sciences, Professor, Head of the Department of Entrepreneurship, Trade and Exchange Activities,
Bila Tserkva National Agrarian University

S. Batazhok,

PhD in Economics, Associate Professor, Head of the Department of Economics and Economic Theory, Bila Tserkva
National Agrarian University

Y. Fedoruk,

PhD in Agricultural Sciences, Associate Professor, Department of technologies in crop production and plant protection,
Bila Tserkva National Agrarian University

INNOVATIVE DEVELOPMENT OF THE AGRARIAN ECONOMY AS THE BASIS FOR FOOD SUPPLY OF THE COUNTRY'S POPULATION

У статті досліджується роль інноваційного розвитку аграрної економіки як визначального чинника у формуванні ефективної системи продовольчого забезпечення населення країни. Продовольче забезпечення населення є основою соціально-економічної стабільності, здоров'я нації та суверенітету держави. У контексті сучасних глобальних викликів — таких як зміна клімату, виснаження природних ресурсів, урбанізація, збройні конфлікти, епідемії та

економічна нестабільність — здатність країни самостійно виробляти, зберігати та розподіляти продовольство є критично важливою. Світове співтовариство дедалі більше звертає увагу на інновації як на ключовий інструмент вирішення проблеми продовольчої безпеки.

Зазначено, що в умовах глобальних кліматичних змін, ресурсних обмежень, геополітичних викликів і зростаючого попиту на якісну продукцію сільського господарства, саме інновації стають головним драйвером зростання продуктивності, екологічної стійкості та конкурентоспроможності аграрного сектору.

Проаналізовано сучасні тенденції впровадження інновацій у сільському господарстві, зокрема застосування цифрових технологій (штучного інтелекту, big data, IoT), біотехнологій, методів точного землеробства, автоматизації та модернізації виробничих процесів. Окрема увага приділена інституційним і фінансовим механізмам стимулювання інноваційної діяльності, а також ролі державної політики, наукових установ і аграрного бізнесу в забезпеченні інноваційного прориву в галузі.

Визначено стратегічні пріоритети та бар'єри інноваційного розвитку аграрної економіки України, обґрунтовано необхідність створення сприятливого інноваційного середовища, підвищення інвестиційної привабливості сільського господарства, розвитку аграрної освіти та науково-дослідної бази. Зроблено висновок, що інноваційне оновлення аграрної сфери є необхідною умовою не лише для досягнення продовольчої безпеки, а й для формування національної економічної стабільності та соціального добробуту.

The article examines the role of innovative development of the agrarian economy as a determining factor in the formation of an effective system of food supply for the country's population. Food supply is the basis of socio-economic stability, national health and state sovereignty. In the context of today's global challenges, such as climate change, depletion of natural resources, urbanisation, armed conflicts, epidemics and economic instability, a country's ability to produce, store and distribute food independently is critical. The global community is increasingly paying attention to innovation as a key tool for addressing food security.

It is noted that in the context of global climate change, resource constraints, geopolitical challenges and growing demand for quality agricultural products, innovations are becoming the main driver of productivity growth, environmental sustainability and competitiveness of the agricultural sector.

The article analyses current trends in the introduction of innovations in agriculture, in particular the use of digital technologies (artificial intelligence, big data, IoT), biotechnology, precision farming methods, automation and modernisation of production processes. Particular attention is paid to institutional and financial mechanisms for stimulating innovation, as well as the role of government policy, scientific institutions and agricultural business in ensuring an innovative breakthrough in the industry.

The article identifies strategic priorities and barriers to innovative development of the agrarian economy of Ukraine, substantiates the need to create a favourable innovation environment, increase the investment attractiveness of agriculture, develop agricultural education and research base. It is concluded that the innovative renewal of the agrarian sector is a prerequisite not only for achieving food security, but also for the formation of national economic stability and social welfare.

To maximise the effectiveness of innovative solutions, government support is needed — in the form of investment, educational programmes, favourable legislation and a strategic vision for food policy. It is crucial to ensure equal access to innovations for all actors in the food chain, including small farmers, who are often left behind by technological progress.

Ключові слова: аграрна економіка, інновації, продовольча безпека, продовольче забезпечення, якість, сталий розвиток, цифрові технології, точне землеробство, аграрна політика, інвестиції, агропромисловий комплекс.

Key words: agrarian economy, innovations, food security, food supply, quality, sustainable development, digital technologies, precision agriculture, agricultural policy, investments, agro-industrial complex.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ У ЗАГАЛЬНОМУ ВИГЛЯДІ ТА ЇЇ ЗВ'ЯЗОК ІЗ ВАЖЛИВИМИ НАУКОВИМИ ЧИ ПРАКТИЧНИМИ ЗАВДАННЯМИ

Продовольче забезпечення населення є основою соціально-економічної стабільності, здоров'я нації та суверенітету держави. У кон-

тексті сучасних глобальних викликів — таких як зміна клімату, виснаження природних ресурсів, урбанізація, збройні конфлікти, епідемії та економічна нестабільність — здатність країни самостійно виробляти, зберігати та розподіляти продовольство є критично важливою. Світове співтовариство дедалі більше звертає

увагу на інновації як на ключовий інструмент вирішення проблеми продовольчої безпеки.

Традиційні методи ведення сільського господарства, засновані на інтенсивному використанні природних ресурсів, більше не здатні ефективно задовольняти потреби населення у продуктах харчування. Інноваційні підходи — як-от точне землеробство, агробіотехнології, цифрові платформи, автоматизовані логістичні системи — дозволяють не лише підвищити продуктивність і рентабельність аграрного виробництва, а й знизити його негативний вплив на довкілля, зробити харчування більш доступним і безпечним для всіх верств населення.

Таким чином, аналіз впливу інновацій на продовольче забезпечення є надзвичайно актуальним і стратегічно важливим для формування політики сталого розвитку, підвищення конкурентоспроможності національного агросектору та покращення добробуту громадян.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ І ПУБЛІКАЦІЙ

Особливості інноваційної діяльності у сільськогосподарських підприємствах розглянуто в працях таких науковців, як: Н. Кукіної, В. Лаврука, Ю. Лупенка, П. Макаренка, М. Маліка, П. Саблука, В. Ситника, Н. Сіренко, І. Федуна, В. Шебаніна, О. Шпикуляка, О. Шуст, С. Юшина, та ін.

Незважаючи на досить велику кількість праць, в економічній літературі недостатньо вивчено методи забезпечення інноваційного зростання підприємств, особливості формування та реалізації інноваційної стратегії, специфіку вибору її напряму та оцінки ефективності.

ФОРМУЛЮВАННЯ ЦІЛЕЙ СТАТТІ (ПОСТАНОВКА ЗАВДАННЯ)

Метою статті є обґрунтування необхідності інноваційного розвитку аграрної економіки як ключового чинника забезпечення продовольчої безпеки країни, а також визначення основних напрямів впровадження інновацій у сільське господарство з метою підвищення ефективності агровиробництва, раціонального використання ресурсів та зміцнення продовольчого потенціалу держави.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ ДОСЛІДЖЕННЯ

Сучасний аграрний сектор зазнає глибоких трансформацій під впливом технологічного прогресу. Інновації в сільському господарстві

є не просто інструментом підвищення ефективності — вони формують нову модель агровиробництва, яка базується на точності, сталості, цифровізації та наукоємності.

Прецизійне землеробство передбачає застосування GPS-навігації, безпілотних літальних апаратів, супутникових знімків, датчиків вологості та складу ґрунту, аналітики даних. Це дозволяє аграріям:

- визначати оптимальні строки сівби;
- дозовано вносити добрива й засоби захисту рослин;
- мінімізувати витрати пального та води.

За даними McKinsey & Company, фермерські господарства, які впровадили технології точного землеробства, підвищили врожайність на 15—20%, а витрати на ресурси скоротилися в середньому на 10—15% [1].

Біотехнології дозволяють виводити сорти, стійкі до посухи, шкідників та хвороб, а також із підвищеною поживною цінністю. Такі рослини краще адаптовані до змін клімату, що особливо актуально для України, де все частіше спостерігаються екстремальні погодні умови.

У світі площі під біотехнологічними культурами становили близько 190 млн га у 2023 році (за даними ISAAA), і ця тенденція зростає. Найактивніше інновації в селекції використовують США, Бразилія, Аргентина, Китай та Індія. В Україні також набирає обертів використання гібридних та селекційно вдосконалених сортів — зокрема, кукурудзи, соняшнику, сої.

Інформаційно-аналітичні системи дозволяють фермерам оперативного отримувати дані про стан ґрунту, погоду, ринки збуту, а також планувати витрати.

В Україні платформи "AgroOnline", "Кропива", "MyJohnDeere" надають аграріям дані про потенційну врожайність, індекси вегетації, супутниковий моніторинг тощо.

За даними Українського клубу аграрного бізнесу, понад 38% великих агропідприємств України вже інтегрували елементи цифрового агромоніторингу у свою діяльність.

Використання агродронів, автономних тракторів, роботизованих доїльних систем зменшує потребу в ручній праці, підвищує точність операцій та знижує людський фактор. Зокрема:

- агродрони вносять ЗЗР із точністю до 5 см, зменшуючи втрати хімікатів на 30%;
- роботизовані ферми збільшують надії молока на 15—20% завдяки стабільності процесів.

Інновації також спрямовані на екологічну сталість:

- застосування біодобрив і біопрепаратів;
- впровадження систем зрошення з контролем вологості;
- виробництво біоенергії з аграрних відходів.

За даними FAO, впровадження екологічно чистих агротехнологій дозволяє скоротити викиди парникових газів у сільському господарстві до 30%.

Інновації в аграрному секторі стають не просто технологічною модернізацією, а ключовим засобом адаптації до нових умов. Завдяки використанню новітніх розробок агропромислових підприємств отримують змогу:

- виробляти більше продуктів з меншими витратами;
- гарантувати стабільність поставок;
- забезпечувати продовольчу незалежність країни [2].

Тенденція є очевидною: майбутнє агросектору — за інтелектуальним і сталим виробництвом. А країни, що своєчасно адаптують інновації, отримують стратегічну перевагу в глобальній конкуренції.

Інновації у харчовій промисловості та логістичних процесах є критично важливими елементами сучасної продовольчої системи. Вони сприяють збереженню якості продукції, зниженню втрат на всіх етапах виробничо-збутового ланцюга та задоволенню попиту споживачів на безпечні, функціональні й стійкі продукти харчування. У XXI столітті ці процеси дедалі більше орієнтовані на цифровізацію, автоматизацію, персоналізацію харчування та екологічну відповідальність.

Сучасні технології в харчовій промисловості охоплюють широкий спектр напрямів:

1. Технології переробки та збереження якості продукції

— Інтелектуальна упаковка (smart packaging) із сенсорами, що сигналізують про зміну температури або псування продукту.

— Холодна пастеризація (HPP — High Pressure Processing), яка забезпечує тривале зберігання продуктів без термічної обробки, зберігаючи харчову цінність.

— 3D-друк харчових продуктів, який дозволяє формувати структури їжі за індивідуальними запитами (зокрема для людей з особливими дієтичними потребами).

2. Функціональні та альтернативні продукти

— Розвиток рослинних аналогів м'яса (наприклад, Beyond Meat, Impossible Foods) або альтернативних джерел білка, таких як інсек-

тицидні протеїни, мікробродорості, грибні білки.

— Продукти з підвищеним вмістом клітковини, пробіотиків, мікроелементів, орієнтовані на здоровий спосіб життя.

— У 2023 році, за даними GlobalData, світовий ринок альтернативних білків досяг обсягу понад 14 млрд доларів і прогнозується зростання до 35 млрд доларів до 2030 року.

3. Автоматизація виробництва

— Використання роботів на харчових лініях для фасування, сортування, контролю якості.

— Розумні системи управління виробництвом (MES, ERP), що дозволяють відслідковувати якість і простежувати на всіх етапах — від сировини до готового продукту.

Інновації в логістиці сприяють суттєвій оптимізації витрат, підвищенню швидкості доставки та зниженню втрат продовольства. За оцінками FAO, щорічно у світі втрачається понад 30% продуктів харчування, і значна частина цих втрат виникає через неефективну логістику та зберігання [3].

Ключові напрями інновацій у логістиці:

— "Холодні ланцюги" (cold chains). Системи охолодження та зберігання продуктів, що потребують температурного режиму (молочна продукція, м'ясо, риба, заморожені овочі).

— Застосування IoT-датчиків для контролю температури під час перевезення. Наприклад, система Thermo King дозволяє в реальному часі контролювати стан вантажу в рефрижераторі.

— Блокчейн та простежуваність харчових продуктів. Технологія блокчейн дає змогу відстежити шлях продукту "від поля до столу", включно з інформацією про походження сировини, умови зберігання та логістичні операції. Приклад: компанія Walmart використовує блокчейн для простеження ланцюгів постачання свіжих овочів, що дозволяє скоротити час ідентифікації джерела зараження з 7 днів до 2,2 секунд.

— Big Data та аналітика попиту. Прогнозування попиту в режимі реального часу на основі штучного інтелекту дозволяє уникнути надвиробництва та дефіциту на полицях. В Україні великі ритейлери (АТБ, Сільпо, METRO) інтегрують власні платформи обліку попиту з логістичними хабами.

Екологічні інновації. Впровадження електровантажівок, біорозкладної упаковки, вторинного використання тари.

Стратегії "zero waste" (нуль відходів) і "reverse logistics" для переробки та зменшення харчових втрат.

У країнах ЄС цифрові інновації у харчопереробці дозволили зменшити витрати енергії до 25% за останні 5 років.

В Японії підприємства, які повністю автоматизували логістику, знизили витрати на обслуговування холодильних складів на 35% і підвищили швидкість доставки на 28%.

У 2024 році в Україні вже понад 300 агропереробних підприємств застосовують елементи "розумної логістики", зокрема хмарні облікові системи, мобільні трекери та AI-прогнози попиту (дані Міністерства агрополітики).

Інновації у харчовій промисловості та логістиці створюють нову якість національної продовольчої системи. Вони дозволяють забезпечити:

- вищу якість та безпечність харчових продуктів;

- оптимальні витрати та ефективність у виробництві та постачанні;

- кращий досвід споживача — з персоналізованими продуктами, швидкою доставкою та гарантією свіжості;

- менший екологічний слід, що відповідає принципам сталого розвитку.

Інтеграція таких інновацій на рівні державної політики та підтримка трансформації вітчизняних виробників — необхідна умова для формування сучасної продовольчої безпеки [4].

Інновації у харчовій промисловості та логістичних процесах є критично важливими елементами сучасної продовольчої системи. Вони сприяють збереженню якості продукції, зниженню втрат на всіх етапах виробничо-збутового ланцюга та задоволенню попиту споживачів на безпечні, функціональні й стійкі продукти харчування. У ХХІ столітті ці процеси дедалі більше орієнтовані на цифровізацію, автоматизацію, персоналізацію харчування та екологічну відповідальність.

Сучасні технології в харчовій промисловості охоплюють широкий спектр напрямів:

1. Технології переробки та збереження якості продукції.

- Інтелектуальна упаковка (smart packaging) із сенсорами, що сигналізують про зміну температури або псування продукту.

- Холодна пастеризація (HPP — High Pressure Processing), яка забезпечує тривале зберігання продуктів без термічної обробки, зберігаючи харчову цінність.

- 3D-друк харчових продуктів, який дозволяє формувати структури їжі за індивідуальними запитами (зокрема для людей з особливими дієтичними потребами).

- Функціональні та альтернативні продукти. Розвиток рослинних аналогів м'яса (наприклад, Beyond Meat, Impossible Foods) або альтернативних джерел білка, таких як інсектицидні протеїни, мікрородорості, грибні білки.

- Продукти з підвищеним вмістом клітковини, пробіотиків, мікроелементів, орієнтовані на здоровий спосіб життя. У 2023 році, за даними GlobalData, світовий ринок альтернативних білків досяг обсягу понад 14 млрд доларів і прогнозується зростання до 35 млрд доларів до 2030 року.

2. Автоматизація виробництва.

- Використання роботів на харчових лініях для фасування, сортування, контролю якості.

- Розумні системи управління виробництвом (MES, ERP), що дозволяють відслідковувати якість і простежуваність на всіх етапах — від сировини до готового продукту.

Інновації у харчовій промисловості та логістиці створюють нову якість національної продовольчої системи. Вони дозволяють забезпечити:

- вищу якість та безпечність харчових продуктів;

- оптимальні витрати та ефективність у виробництві та постачанні;

- кращий досвід споживача — з персоналізованими продуктами, швидкою доставкою та гарантією свіжості;

- менший екологічний слід, що відповідає принципам сталого розвитку.

Інтеграція таких інновацій на рівні державної політики та підтримка трансформації вітчизняних виробників — необхідна умова для формування сучасної продовольчої безпеки [5].

Інновації в агропродовольчій сфері впливають не лише на технологічні процеси, а й мають значний соціально-економічний ефект, який проявляється на рівні фермерських господарств, регіонів і суспільства в цілому [6]. Вони здатні створювати нові робочі місця, стимулювати розвиток підприємництва, підвищувати доходи сільського населення та зменшувати соціальну нерівність. У той же час, без належного регулювання інноваційна трансформація може поглиблювати цифрову та економічну диференціацію.

Інновації вимагають нових навичок і кваліфікацій, що змінює структуру трудових ресурсів у сільському господарстві та харчовій промисловості.

За даними Міжнародної організації праці, технологічна модернізація сільського господарства в країнах Східної Європи призвела до

зростання попиту на висококваліфіковані кадри на 27% за останні 5 років.

Водночас традиційні ручні професії скорочуються, особливо у великих агрохолдингах, де автоматизація охоплює до 70% операцій.

В Україні, за даними Державної служби зайнятості, найбільший попит у сільському секторі спостерігається на агрономів-аналітиків, фахівців з GPS-агромоніторингу, IT-менеджерів в агро.

Впровадження інновацій значно підвищує продуктивність праці та економічну віддачу з 1 га землі або одиниці виробництва.

За оцінками Світового банку, у країнах, що інвестували понад 1% ВВП в аграрні інновації, середній приріст продуктивності праці склав 3,7% на рік, порівняно з 1,4% у країнах із низьким рівнем інвестицій.

В Україні агропідприємства, які застосовують точне землеробство, в середньому отримують прибуток на 28% вищий, ніж ті, що працюють за традиційними методами [7].

Інновації сприяють комплексному розвитку села через:

- розвиток агротуризму;
- залучення молоді до агропідприємництва;

- покращення цифрової інфраструктури.

Незважаючи на позитивні ефекти, впровадження інновацій може створювати соціальну нерівність:

- малі та середні фермери часто не мають доступу до сучасних технологій через високу вартість;

- "цифрова нерівність" призводить до відставання окремих регіонів і груп населення;
- частина сільського населення, не маючи належної освіти, втрачає роботу через автоматизацію.

За даними FAO, у країнах з низьким рівнем цифрової грамотності до 40% малих фермерів не використовують навіть базових технологій, таких як мобільні додатки для прогнозу погоди чи ринку.

Щоб інновації стали каталізатором справедливого економічного зростання, необхідна:

- державна підтримка малих агровиробників (субсидії, пільгове кредитування);
- розвиток агроосвіти з акцентом на цифрові навички;
- інноваційні хаби та кластерні моделі у сільських регіонах.

В Україні діє понад 25 агростартап-інкубаторів (Agrohub, Radar Tech Agro), які надають менторство, гранти й доступ до технологій молодим фермерам.

Інновації є рушійною силою не лише економічного зростання, а й соціальних змін. Вони можуть зменшити бідність, стимулювати підприємництво, підвищити рівень життя сільського населення [8]. Однак для досягнення позитивного ефекту необхідно:

- забезпечити інклюзивність доступу до технологій;

- розвивати освіту й цифрову грамотність;
- створювати умови для балансування між технологічним прогресом і соціальною стабільністю.

Впровадження інновацій має супроводжуватися комплексною державною політикою, орієнтованою на людину як центральний елемент трансформації.

ВИСНОВКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ РОЗВІДОК У ДАНОМУ НАПРЯМІ

Підсумовуючи, можна стверджувати, що інновації є вирішальним чинником для формування ефективної, стійкої та адаптивної продовольчої системи країни. Їх впровадження у сільське господарство, переробну промисловість, логістику та систему збуту продуктів дозволяє суттєво підвищити якість, безпечність і доступність харчових ресурсів. Крім того, інновації відкривають нові можливості для фермерів, зокрема малих та середніх господарств, стимулюють економічне зростання в сільській місцевості, сприяють розвитку людського капіталу через потребу у нових знаннях і навичках.

Однак варто враховувати, що технологічний прогрес сам по собі не є панацеєю. Для досягнення максимальної ефективності інноваційних рішень необхідна підтримка з боку держави — у формі інвестицій, освітніх програм, сприятливого законодавства та стратегічного бачення розвитку продовольчої політики. Надзвичайно важливо забезпечити рівний доступ до інновацій для всіх учасників продовольчого ланцюга, включаючи малі фермерські господарства, які часто опиняються поза межами технологічного прогресу.

Отже, інновації — це не лише шлях до підвищення продуктивності, а й до формування нової моделі продовольчої безпеки: розумної, стійкої, екологічно відповідальної та соціально орієнтованої. Від того, наскільки ефективно країна зможе інтегрувати інновації у свою продовольчу політику, залежатиме її спроможність гарантувати гідне життя для теперішніх і майбутніх поколінь.

Література:

1. Ільчук М., Свиноус І. Організаційні засади здійснення інноваційної діяльності сільськогосподарських підприємств. Економічний аналіз. 2023. Том 33. № 4. С. 66—73.

2. Рибак Я. Я. Інтегровані стратегії та інновації для сталого розвитку агропродовольчого комплексу в умовах війни. Продовольчі ресурси, 2024. 12 (22). С. 259—265.

3. Буряк А. В. Інноваційний потенціал аграрного сектору економіки. Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України. Серія: Економіка, аграрний менеджмент, бізнес, 2014. № 1. С. 56—64.

4. Ільчук М., Свиноус І. Економічні аспекти інноваційної діяльності сільськогосподарських підприємств України. Економічний дискурс. 2023. Випуск 3—4. С. 46—54.

5. Сакун А., Кравченко Х. Сучасний стан інноваційного розвитку сільського господарства: проблеми впровадження інновацій та шляхи їх вирішення. Молодий вчений. 2018. № 11 (63). С. 1190—1192.

6. Орленко Я. Ю. Розвиток механізмів державного управління інвестиційно-інноваційною діяльністю в контексті продовольчого забезпечення населення. Інвестиції: практика та досвід. 2013. № 22. С. 133—139.

7. Дудар Т. Розвиток інноваційної діяльності в аграрному секторі економіки України. Вісник Економіки. 2019. № 1. С. 60—69.

8. Водянка Л. Д., Підгірна В. С., Антохова І. М. Тенденції впровадження інновацій в аграрному секторі економіки України. Агросвіт. 2019. № 8. С. 26—32.

References:

1. Il'chuk, M. and Svynous, I. (2023), "Organizational principles of implementing innovative activities of agricultural enterprises", *Ekonomichnyj analiz*, vol. 33, no. 4, pp. 66—73.

2. Rybak, Ya.Ya. (2024), "Integrated strategies and innovations for sustainable development of the agro-food complex in wartime", *Prodovol'chi resursy*, vol. 12 (22), pp. 259—265.

3. Buriak, A.V. (2014), "Innovation potential of the agricultural sector of the economy", *Naukovyj visnyk Natsional'noho universytetu bioresursiv i pryrodokorystuvannia Ukrainy. Serii: Ekonomika, ahrarnyj menedzhment, biznes*, vol. 1, pp. 56—64.

4. Il'chuk, M. and Svynous, I. (2023), "Economic aspects of innovative activities of agricultural enterprises of Ukraine", *Ekonomichnyj dyskurs*, vol. 3—4, pp. 46—54.

5. Sakun, L. and Kravchenko, Kh. (2018), "Current state of innovative development of agriculture: problems of implementing innovations and ways to solve them", *Molodyj vchenyj*, vol. 11 (63), pp. 1190—1192.

6. Orlenko, Ya.Yu. (2013), "Development of mechanisms of state management of investment and innovative activities in the context of food security of the population", *Investytsii: praktyka ta dosvid*, vol. 22, pp. 133—139.

7. Dudar, T. (2019), "Development of innovation activity in the agrarian sector of the economy of Ukraine", *Bulletin of Ternopil National Economic University*, vol. 1, pp. 60—69.

8. Vodianka, L. Pidhirna, V. and Antokhova, I. (2019), "Trends in the introduction of innovations in the agrarian sector of the ukrainian economy", *Agrosvit*, vol. 8, pp. 26—32.

Стаття надійшла до редакції 22.05.2025 р.

Журнал включено до переліку наукових фахових видань України (Категорія «Б») з

ЕКОНОМІЧНИХ НАУК та ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ

(Наказ Міністерства освіти і науки України № 886 від 02.07.2020)

Спеціальності - 051, 071, 072, 073, 075, 076, 281, 292